



บทความออนไลน์

ห้องสมุดมิติใหม่

วัตถุประสงค์หลักของห้องสมุดคือการเป็นแหล่งสารสนเทศและความรู้เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของผู้ใช้บริการเมื่อครั้งอดีตความรู้จะอยู่ในหนังสือเป็นหลัก แต่ปัจจุบันแหล่งที่มาของความรู้มีหลายช่องทางมากขึ้น รวมทั้งความต้องการของผู้ใช้บริการก็มีความซับซ้อนมากขึ้นด้วย ห้องสมุดหลายแห่งจึงได้ปรับตัวให้เข้ากับโลกความรู้สมัยใหม่ เกิดเป็นห้องสมุดที่มีกายภาพสวยงามน่าใช้บริการ ผสมผสานกับกิจกรรมเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้มีประสบการณ์ตรงกับความรู้ นำเสนอเนื้อหาเฉพาะด้านที่ผู้ใช้บริการสนใจ มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและให้บริการสารสนเทศแบบดิจิทัล รวมถึงการคิดค้นนวัตกรรมการให้บริการในเชิงรุกเพื่อให้คนเข้าถึงหนังสือได้ง่ายขึ้น

กรณีตัวอย่างห้องสมุดดังต่อไปนี้ คือมิติใหม่ของห้องสมุดที่มีเอกลักษณ์และความแตกต่างเฉพาะตัว โดยไม่ได้ละทิ้งวัตถุประสงค์หลักของความเป็นห้องสมุด

รูปลักษณะใหม่และการออกแบบการใช้พื้นที่



ห้องสมุดหลายแห่งได้ปรับปรุงกายภาพของห้องสมุดให้เป็นพื้นที่การเรียนรู้ที่มีบรรยากาศผ่อนคลายมากขึ้น บ้างก็ออกแบบให้มีสีสันและดูมีชีวิตชีวา ดังเช่นห้องสมุดที่ใช้แนวคิดห้องสมุดมีชีวิต ศูนย์การเรียนรู้เมืองฉะเชิงเทรา เป็นตัวอย่างของห้องสมุดที่มีสถาปัตยกรรมโดดเด่นสะดุดตาทั้งภายในและภายนอก อาคารดูคล้าย



สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

หนังสือขนาดยักษ์ซ้อนกัน 4 เล่ม พื้นที่ให้บริการแบ่งออกเป็น 9 โซน ตามฟังก์ชันการใช้งานที่แตกต่างกันออกไป ทั้งพื้นที่สำหรับอ่านหนังสือ ชมภาพยนตร์ เรียนรู้ประวัติศาสตร์ของเมืองแปดริ้ว หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ รวมแล้วมีพื้นที่ถึง 6,000 ตารางเมตร เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออกและมีภาพลักษณ์ที่ทันสมัย ปัจจุบันทดลองเปิดให้บริการ 2 ชั้น

การคำนึงถึงผู้อ่านที่หลากหลาย เจาะกลุ่มผู้ใช้ เข้าใจพฤติกรรม



ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ห้วยขวาง

การปลูกฝังการอ่านที่ยั่งยืนคือการเริ่มต้นส่งเสริมการอ่านตั้งแต่วัยเยาว์ แต่ห้องสมุดทั่วไปอาจไม่สามารถตอบสนองความอยากอ่านของเด็กได้ เพราะเด็กมีความสนใจเรื่องราวที่แตกต่างไปจากผู้ใหญ่ ปัจจุบันห้องสมุดหลายแห่งจึงได้จัดพื้นที่การอ่านและหนังสือสำหรับเด็กไว้ด้วย นอกจากนี้ ยังมีห้องสมุดสำหรับเด็กโดยเฉพาะ อาทิ **ห้องสมุดการ์ตูน** ที่ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ห้วยขวาง ของกรุงเทพมหานครซึ่งเต็มไปด้วยหนังสือที่น่าพาเด็กไปอยู่ในโลกแห่งจินตนาการ แม้ว่าผู้ใหญ่บางคนจะมองว่าการ์ตูนเป็นหนังสือที่ไร้สาระ แต่จริงๆ แล้วสามารถช่วยสร้างแรงบันดาลใจและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กๆ ได้ ภายในห้องสมุดมีหนังสือการ์ตูนให้บริการกว่า 7,000 เล่ม มีห้องฉายภาพยนตร์แอนิเมชัน ห้องอ่านนิทาน มุมหนังสือการ์ตูน 3 มิติ และมีพื้นที่จัดกิจกรรม อาทิ การวาดภาพระบายสีการ์ตูน

การเชื่อมโยงความรู้กับวิถีชีวิต



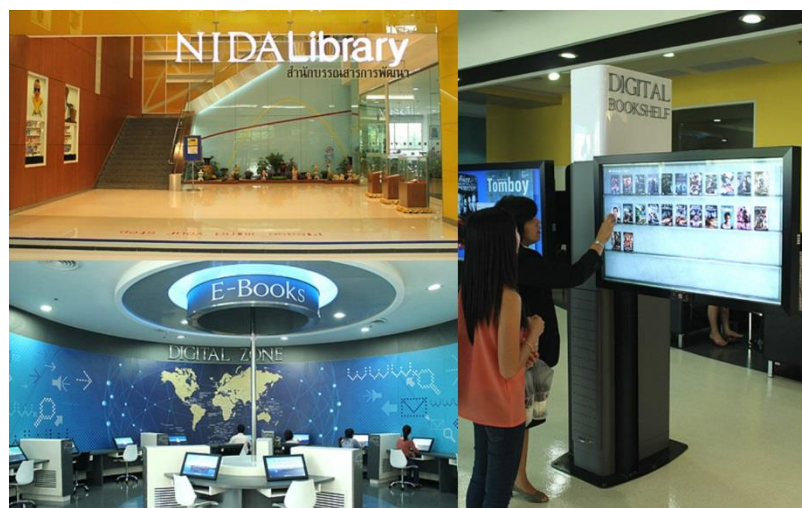
นิทรรศการเรื่องแนวกินอีสานและกล่องความรู้กินได้



สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ARIT NPRU

อีกบทบาทหนึ่งของห้องสมุดนอกเหนือจากการส่งเสริมการอ่าน คือการกระตุ้นให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน หรือส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการได้ลงมือปฏิบัติจากประสบการณ์จริง ดังเช่นโครงการ **ศูนย์ความรู้กิน ได้** โดยความร่วมมือระหว่าง กศน. และ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) ดำเนินการ ปรับปรุงห้องสมุดประชาชนจังหวัดอุบลราชธานี ทั้งพื้นที่การใช้งาน สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน และเนื้อหา สารระ เกิดเป็นโมเดลใหม่ที่เป็นตัวอย่างของการแปลงความรู้ในหนังสือให้กลายเป็นโอกาสในการสร้างหรือการพัฒนาอาชีพของชาวบ้าน ซึ่งนับเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ด้านการทำมาหา กินจะถูกจัดชุดบรรจุใน **กล่องความรู้กินได้** เพื่อหมุนเวียนไปตามชุมชนต่างๆ ได้สะดวก เช่น เรื่องเกษตรอินทรีย์ การถักไหมพรม การเลี้ยงปลาตุ๊ก การแปรรูปธัญพืชเพื่อสุขภาพ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอความรู้ด้วยวิธี อื่นๆ เช่น นิทรรศการ เวิร์คช็อป การเสวนา การทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและภูมิปัญญา เป็นต้น

การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย



บรรยากาศที่ทันสมัยของห้องสมุดนิต้า

ห้องสมุดจำนวนมากได้ปรับตัวให้เข้ากับยุคดิจิทัล โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยให้การเข้าถึงความรู้เกิดความสะดวก ยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาระบบการสืบค้นหรือการยืมคืนออนไลน์ การให้บริการคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต การจัดหาอีบุ๊กหรืออุปกรณ์การอ่านใหม่ๆ เช่นแท็บเล็ต ฯลฯ ตัวอย่างห้องสมุดที่ได้รับการกล่าวถึงว่ามีความไฮเทค ระดับอาเซียนก็คือ ห้องสมุดนิต้า หรือ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ที่พัฒนา เป็น E-Library อย่างเต็มตัว มีการจัดหาอีบุ๊กเพื่อเป็นทรัพยากรในการเรียนการสอนและหาความรู้ของนักศึกษา ด้วยการลงทุนค่าลิขสิทธิ์ราว 10 ล้านบาทต่อปี โดยสามารถสั่งซื้อเข้าห้องสมุดอย่างรวดเร็วภายใน 30 นาที



การตอบสนองความต้องการเฉพาะที่หลากหลาย



ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) เชียงใหม่

ในอนาคตห้องสมุดเฉพาะทางซึ่งทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของผู้ที่สนใจและเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจะมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศมากขึ้น เพราะถึงแม้ว่าปัจเจกบุคคลจะสามารถแสวงหาความรู้ทั่วไปได้ด้วยตนเอง แต่การเข้าถึงความรู้เฉพาะทางด้วยตนเองยังมีต้นทุนค่อนข้างสูง เช่น หนังสือเกี่ยวกับการออกแบบบางเล่มมีมูลค่าหลายหมื่นบาท ดังนั้น ห้องสมุดในลักษณะนี้จึงเริ่มปรากฏให้เห็นเพิ่มขึ้นอย่างมากในรอบสิบปีที่ผ่านมา อาทิ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) แหล่งค้นคว้าด้านการออกแบบและความคิดสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทย ปัจจุบัน TCDC เปิดให้บริการแล้วทั้งที่กรุงเทพฯ และเชียงใหม่ **ห้องสมุดเพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อมหรือ KU Eco Library** ซึ่งเน้นจุดประกายความคิดเรื่องสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ ด้วยการออกแบบห้องสมุดจากเศษวัสดุเหลือใช้ **ห้องสมุดการท่องเที่ยว** ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นแหล่งรวมหนังสือด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นต้น



ห้องสมุดเพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม หรือ KU Eco Library

 [คลิกที่นี่](#) เพื่อติดตามอ่านเนื้อหาฉบับเต็มและดาวน์โหลดหนังสือ “เต็มสิบ” 10 ปีที่เคพาร์ค : 1 ทศวรรษ การอ่านของสังคมไทย



แหล่งข้อมูล

ปลูกฝังรักการอ่านกับ "ห้องสมุดการ์ตูนแห่งแรกของประเทศไทย" เว็บไซต์ book.truelife.com

เช็กอิน 'นิต้า โลบรารี' ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์อันดับ 1 เอเชีย

เว็บไซต์ <http://www.thairath.co.th/content/237452>

แหล่งภาพ

<http://book.truelife.com/news/view/2204613>

<http://www.manager.co.th/travel/viewnews.aspx?NewsID=9550000073144>

<http://www.ku.ac.th/web2012/resources/upload/content/images/eco-library3.JPG>

